

3.2. DETERMINANTE I

INVERZNA MATRICA

→ regularna matrica ima jedinstveni inverz (A^{-1})

$$(A \cdot A^{-1} = I)$$

↳ Primjena Binet-Cauchyjevog teorema:

$$\Rightarrow \det(AB) = \det A \cdot \det B$$

$$\begin{aligned} \hookrightarrow \det(A^{-1}A) &= \det(A^{-1}) \cdot \det(A) \\ &= \det(I) = 1 \end{aligned} \quad \left. \vphantom{\begin{aligned} \hookrightarrow \det(A^{-1}A) &= \det(A^{-1}) \cdot \det(A) \\ &= \det(I) = 1 \end{aligned}} \right\} \begin{array}{l} \text{za regularnu matricu} \\ \text{mora biti } \det A \neq 0 \end{array}$$

TEOREM 3. Matrica A je regularna $\Leftrightarrow \det A \neq 0$

+ **TEOREM 4.** Računaje inverzne mat. - Cramerovo pravilo

Elementi inverzne matrice su

$$(A^{-1})_{ij} = a'_{ij} = \frac{A_{ji}}{\det A}$$

Explicitni zapis inverzne matrice

možemo predložiti na sljedeći način:

$$A^{-1} = \frac{1}{\det A} = \begin{bmatrix} A_{11} & A_{12} & \dots & A_{1n} \\ A_{21} & A_{22} & \dots & A_{2n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ A_{n1} & A_{n2} & \dots & A_{nn} \end{bmatrix}^T$$

$$A_{ij} = (A_{ji})^T$$

Dokaz:

\Rightarrow Neka je A reg. mat. Tada postoji jedinstveni inverz

$$A^{-1} \text{ t.d. } A \cdot A^{-1} = A^{-1} \cdot A = I$$

$$\xrightarrow{\text{Binet Cauchyjev t.}} \det(A \cdot A^{-1}) = \det(I)$$

$$\det(A) \cdot \det(A^{-1}) = 1$$

$$\Rightarrow \det(A) \neq 0 \text{ u}$$

\Leftarrow Neka je $\det A \neq 0$. Pokazuje se da tada postoji A^{-1} i vrijedi

$$(A^{-1})_{ij} = \frac{A_{ji}}{\det A}$$

Algoritam za računanje inverzne mat. Cramerovim pravilom

① Izračunaj $\det A$

Ako je $\det A \neq 0$; nastavi. Inače mat. nema inverz.

② Odredi alg. komplement svakog mat. el. i zapiši ih u odgovarajuće mjesto u matrici

③ Transponiraj dobivenu matricu i podijeli s $\det A$.

P. 4) (UDŽ)

- inverz mat. reda 2 ; $A = \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix}$

Pretp. $\det A = ad - bc \neq 0$

\Rightarrow mat. alg. kompl. glava $\begin{bmatrix} d & -b \\ -c & a \end{bmatrix}$

\rightarrow zato je inverzna mat. $A^{-1} = \frac{1}{ad-bc} \begin{bmatrix} d & -b \\ -c & a \end{bmatrix}$

P. 5) Odredi inverzna mat, mat $A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 2 & -1 & -1 \\ 1 & 3 & 4 \end{bmatrix}$

① $\det A \neq 0$?

$$\det A = 1 \begin{vmatrix} -1 & -1 \\ 3 & 4 \end{vmatrix} - 2 \begin{vmatrix} 2 & -1 \\ 1 & 4 \end{vmatrix} + 3 \begin{vmatrix} 2 & -1 \\ 1 & 3 \end{vmatrix} = (-4 + 3) - 2(8 + 1) + 3(6 - 1)$$

$$= -1 - 18 + 15 = \underline{-4} \neq 0 \checkmark \rightarrow \text{postoji inverzna mat.}$$

② Komplement svakog mat. el.

\rightarrow predznaci ispred minora mijenjaju predznak na isti način kao pri rač. $\det A$

$$A^{-1} = \frac{1}{-4} \begin{bmatrix} \begin{vmatrix} -1 & -1 \\ 3 & 4 \end{vmatrix} & -\begin{vmatrix} 2 & -1 \\ 1 & 4 \end{vmatrix} & \begin{vmatrix} 2 & -1 \\ 1 & 3 \end{vmatrix} \\ -\begin{vmatrix} 2 & 3 \\ 3 & 4 \end{vmatrix} & \begin{vmatrix} 1 & 3 \\ 1 & 4 \end{vmatrix} & -\begin{vmatrix} 1 & 2 \\ 1 & 3 \end{vmatrix} \\ \begin{vmatrix} 2 & 3 \\ -1 & 1 \end{vmatrix} & -\begin{vmatrix} 1 & 3 \\ 2 & -1 \end{vmatrix} & \begin{vmatrix} 1 & 2 \\ 2 & -1 \end{vmatrix} \end{bmatrix}^T = \frac{1}{-4} \begin{bmatrix} -1 & -9 & 7 \\ 1 & 1 & -1 \\ 1 & 7 & -5 \end{bmatrix}^T = \frac{1}{-4} \begin{bmatrix} -1 & 1 & 1 \\ -9 & 1 & 7 \\ 7 & -1 & 5 \end{bmatrix}$$

jesuće

